

Til: Kommunen i Sør- Øst politidistrikt
Fra: Sør- Øst politidistrikt
Kopi til:

Dato: 15.03.2021
Vår referanse:
Saksbehandler:
Telefon: 47702020

HØRING - FORSLAG TIL ENDRING I ORGANISERINGEN AV SIVIL RETTSPLEIE I SØR-ØST POLITIDISTRIKT

Innledning

Rask saksbehandling og god kompetanse innenfor den sivile rettspleien er viktige forutsetninger i politiets forebyggende arbeid. Det minsker faren for at unge mennesker setter seg i gjeld, det sparer samfunnet for ressurser i rettsapparatet ved at tvister kan avgjøres på enkleste vis, og det øker rettsikkerheten for innbyggerne. Rask saksbehandling hos namsmannen er nødvendig for et velfungerende økonomisk system i samfunnet. Namsmannen har myndighet til å innkreve pengekrav som ikke betales inn frivillig.

Måten vi utfører oppgaver og tilbyr tjenester på, er i endring. Kommunikasjonen mellom namsmannen og publikum vil i fremtiden bli mer digital, og flere oppgaver som før måtte utføres manuelt, kan fremover løses digitalt.

Raskere og mer effektiv saksbehandling er til gunst for vårt publikum og gjør oss bedre i stand til å løse samfunnsoppdraget. En mer enhetlig organisering av den sivile rettspleien vil bety færre kontaktpunkter å forholde seg til, og behandlingen av sakene blir utført av personell som har god kompetanse på de ulike fagområdene. Det gjør oss også mer effektive og mindre sårbare for variasjoner i saksmengde.

Kravet til organiseringen av den sivile rettspleie i politiet fremgår av politiloven § 17. Denne bestemmelsen ble endret i 2017, for blant annet å sikre en oppgaveløsning med god kvalitet, bedre rettssikkerhet og mer ensartet praksis. Politidirektoratet (POD) har fått delegert myndighet fra Justisdepartementet til å beslutte grensereguleringer, men det er et krav at involverte kommuner høres før beslutningen treffes.

Dette høringsbrevet inneholder et forslag til en ny organisering av disse oppgavene i Sør-Øst politidistrikt. Det beskriver hvilke oppgaver som utføres av sivilrettspleien, og hva som er dagens organisering. I tillegg blir det redegjort for hvilke endringer politidistriktet ønsker, og på hvilken måte det vil bidra til et bedre tilbud til våre innbyggere. Frist for innsendelse av hørings svar er satt til 4. mai 2021.

Hva er den sivil rettspleie i politiet?

Sivil rettspleie er en samlebetegnelse for de oppgavene som tilligger namsmannen. Den sivile rettspleien deles ofte fire fagfelt:

- **Forliksråd:** Namsmannen er sekretær for de kommunalt valgte forliksrådene
- **Tvang/utlegg:** Namsmannen gjennomfører tvangsfullbyrdelser, herunder behandler begjæringer om utlegg, fravikelser, arrest og midlertidig forføyning
- **Gjeldsordning:** Namsmannen behandler søknader gjeldsordning
- **Hovedstevnevitne:** Namsmannen forkynner dokumenter i kraft av å være hovedstevnevitne

Forliksråd

Dette er det laveste nivået i rettsvesenet i Norge. Namsmannen ved forliksrådsekretær berammer og fasiliteter forliksrådsmøtene. Dette er oppgaver som ble overført fra kommunene til politiet i 2006.

Tvang og utlegg

I henhold til lov om tvangsfullbyrdelse 26.juni 1992 nr. 86 er det namsmannen og tingretten som er namsmyndighet. Namsmannens oppgaver ligger til politiet jf. lov om tvangsfullbyrdelse §2-2 jf. politiloven § 17.

Dersom noen skylder deg penger, kan du sende en utleggsbegjæring til namsmannen. Dersom kravet er gyldig gjennomfører namsmannen en utleggsforretning. Kreditor ber namsmannen om å ta "pant" i det som finnes tjenlig til utlegg hos debitor. Dette kan være det aller meste av formuesgoder, men i praksis er det i hovedsak trekk i lønn, pant i fast eiendom eller motorkjøretøy. Namsmannen behandler begjæringer om utleggsforretning på grunnlag av både privatrettslige og offentligrettslige krav.

Namsmannen behandler også begjæringer om fravikelser (utkastelser), typisk der en utleier begjærer dette på grunn av manglende betaling av leie. Videre behandler namsmannen begjæringer om arrest i formuesgoder, på grunnlag av begjæringer om midlertidig sikring av pengekrav. Namsmannen behandler også tilsvarende begjæringer om utlevering der det er rettslig grunnlag for det.

Gjeldsordning

Dette behandles etter søknad om gjeldsordning fra publikum. En gjeldsordning er en avtale om å betale mest mulig ned på gjelden i en avgrenset periode - som hovedregel fem år, mot å slette restgjelden. Det må inngås avtaler med samtlige kreditorer, og som hovedregel kan en bare få gjeldsordning en gang i livet. Dette behandles etter regler i gjeldsordningsloven av 17. juli 1992 nr. 99, som også inneholder regler om tvungen gjeldsordning.

Hovedstevnevitne

Dersom du trenger å informere en part i saken din om hva som står i et dokument, kan man be om at dokumentene overleveres den andre part av et hovedstevnevitne. Dette kalles forkynnelse av dokumenter. Namsmannen er hovedstevnevitne.

Begrunnelse for forslagene til endring

Sør-Øst politidistrikt har i dag 12 namsdistrikter. De ansatte som jobber med fagområdet har noen steder større fagmiljøer, mens andre sitter alene. Antall saker er ulikt fordelt, noe som medfører at arbeidsbelastning er ulik. I sum fører dette til at vi har hatt lang og ulik saksbehandlingstid, noe vi anser som utilfredsstillende for alle parter. Sør-Øst politidistrikt har en meget stor saksportefølje og har over tid slitt med store restanser. I tillegg er det forventet en økning i antallet saker som følge av pandemien.

Fra april 2020 har vi prøvd ut en ordning med tettere samarbeid i oppdragsløsningen mellom de 12 namsdistriktene i politidistriktet. Vi har i perioden vist at når vi samarbeider om hele porteføljen til de 12 namsdistriktene under en ledelse, utarbeider felles rutiner og fordeler saker etter ressurser, kan vi øke den samlede produksjonen betydelig. Vi har siden da gått fra å ha store restanser og lang saksbehandlingstid, til å ligge tett opp til de målkrav som stilles. Vi har i perioden håndtert betydelig flere saker, saksbehandlingstiden har gått ned, og publikum har fått et bedre tilbud.

Resultatene av samarbeidsløsningen er at vi i april 2020 hadde en restanse totalt innen alle fagområdene på 58,4 %. Pr februar 2021 var restansen redusert til 15 %. Tilsvarende var saksbehandlingstiden på fagområdet utlegg, der vi har flest saker, i april 2020 på 146 dager mens det i februar 2021 var 54 dager. Til tross for de gode resultatene i en kortere periode, vil det som følge av formelle begrensninger i lovverket og praktiske begrensninger i våre systemer være ressurskrevende å opprettholde en slik effektivitet over tid.

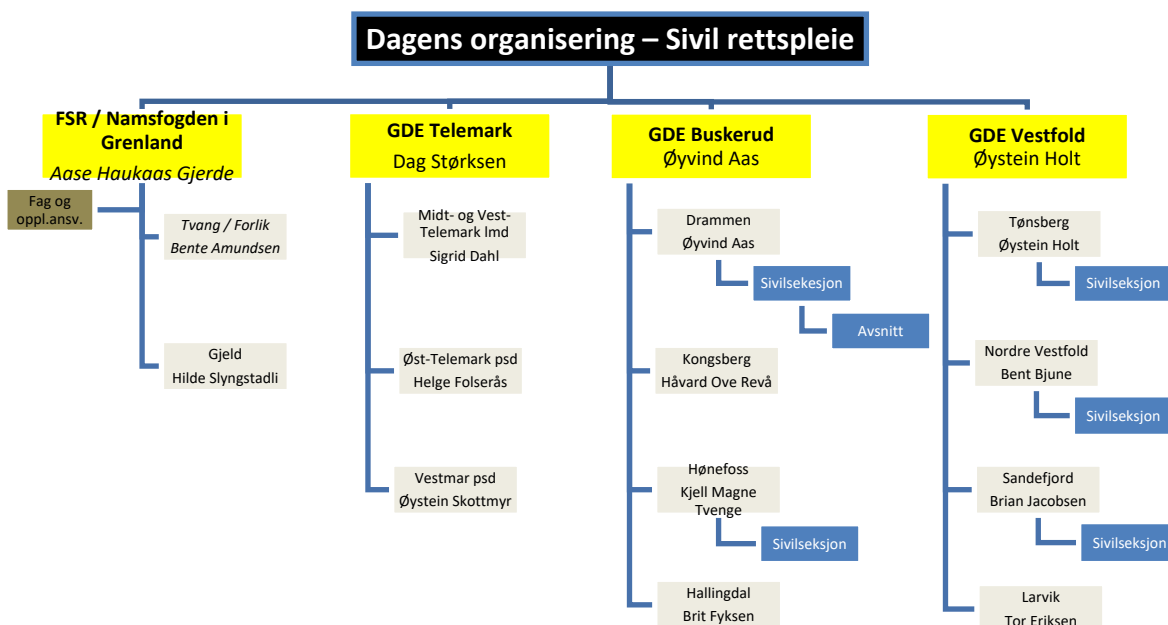
Ved å samle alle 12 namsdistriktene under en felles ledelse vil det være større muligheter til å gi en faglig god oppfølging og til å få bedre oversikt over sakene. Slik kan den sivile rettspleien gi et mer enhetlig og bedre tilbud uansett hvor i distriktet man bor. En felles ledelse vil også gi muligheter til ytterligere utvikling av virksomheten, for å kunne tilby tjenester med større effektivitet og bedre kvalitet enn i dag.

Det er i tillegg flere store nasjonale digitaliseringsprosjekt på trappene som vil kreve store endringer i saksbehandlingen innen sivil rettspleie. En omorganisering vil også gjøre det lettere å tilpasse seg den teknologiske utviklingen, og foreta nødvendige endringer og tilpasninger i forhold til behov og krav til våre ansatte.

Endringene har vært diskutert internt en tid, og det er enighet mellom arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene om de endringene som foreslås i dette brevet.

Dagens organisering

Sivil rettspleie i Sør-Øst politidistrikt har med virkning fra 1.6.2018 organisert namsmyndigheten ved at den er inndelt i 12 namsdistrikt, med 11 namsmenn og én namsfogd som har ansvar for hver sin portefølje. Den sivile rettspleien er organisert under Felles enhet for sivil rettspleie (FSR) og de tre Geografiske driftsenhetene (GDE), og de ansatte er steds plassert på 23 lokasjoner. Dette inkluderer ansvaret for 34 ulike forliksråd i politidistriktet. Unntaket er seksjon gjeldsordning som er organisert under FSR og omfatter saksbehandling for hele Sør-Øst politidistrikt. De ansatte i denne seksjonen er geografisk plassert på seks ulike geografiske tjenestesteder.

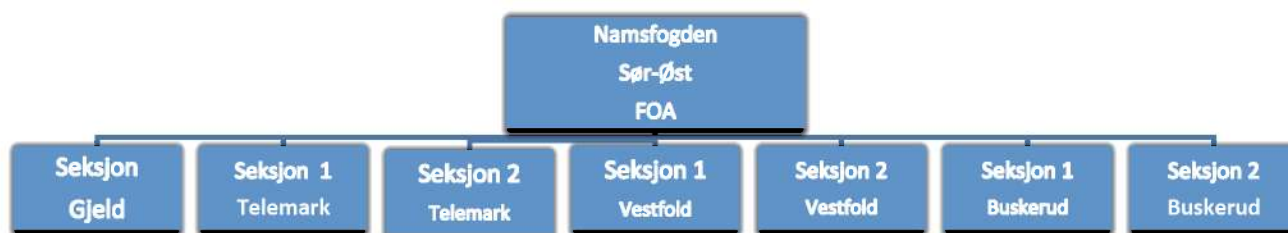
Forslag til ny organisering

Sør-Øst politidistrikt foreslår en omorganisering fra 12 til ett namsdistrikt i Sør-Øst politidistrikt, der de ansatte som en klar hovedregel fortsetter å arbeide der de er plassert i dag. Saksbehandling vil skje lokalt, men også koordinert for hele distriktet, alle saksbehandlerne vil da arbeide med Sør-Øst sine saker uavhengig hvor de fysisk har sin arbeidsplass.

I foreslått organisasjonskart overføres dagens geografiske organisering i driftsenhetene til driftsenheten FSR. Dette vil gi en enhetlig ledelse av den sivile rettspleie.

Politidistriktets ledelse og de ansattes fagforeninger er enig i at dette er den beste løsningen. Forslaget til nytt organisasjonskart er forhandlet gjennom samhandlingsorganet for arbeidsgiver og ansatte (IDF).

Forslag til organisasjonskart ser slik ut:

Foreslått organisasjonskart innebærer en seksjon for gjeldsordning som i dag der saksbehandlerne sitter desentralisert, samt seks ulike seksjoner for fagområdene tvang/forlik med henholdsvis to seksjoner i hvert fylke. Dette gir et godt geografisk avtrykk.

Organisasjonskartet forutsetter at Politidirektoratet treffer beslutning om grensejustering som foreslått i dette brevet.

Hvilken betydning får endringen for kommunens innbyggere?

De organisatoriske endringene som nå foreslås vil i liten grad merkes av innbyggerne. Digital utvikling av tjenestene som berører den sivile rettspleien krever mindre fysisk oppmøte hos namsmannen, og gjør namsmannen mer tilgjengelig for de fleste. De ansatte vil i all hovedsak være plassert der de er i dag.

Erfaringer fra 2020, hvor vi på grunn av smitteverntiltak i liten grad har hatt mulighet for fysisk oppmøte hos namsmannen, er gode. De aller fleste er fornøyde med å få sine henvendelser besvart per telefon eller e-post, og vi har fått ytterst få klager på at fysisk oppmøte hos namsmannen har vært begrenset. Publikum har mulighet til å avtale personlig kontakt med namsmannen. Dette gjøres, og vil i fremtiden også kunne skje ved å avtale tid med saksbehandler pr. telefon.

Namsmannen vil etter organisasjonsendringen fortsatt løse de samme oppgavene som i dag, og møte opp når det er behov for fysisk tilstedeværelse, som for eksempel ved gjennomføring av fravikelser og forliksrådsmøter i politidistriktet. Videre tror vi at endringene vil føre til en økt grad av spesialisering, noe som kan gi en bedre faglig kvalitet i oppgaveløsningen. Erfaringene fra 2020 viser også at vi blir mer effektive, noe som gjør det mulig å gi langt raskere svar på saker enn det som har vært tilfellet de senere årene.

Til orientering vil den foreslåtte organisasjonsendringen ikke ha påvirkning på polititjenesten i politidistriktet.

Oppsummert:

- Innbyggerne blir i liten grad berørt
- Behovet for fysisk oppmøte hos namsmannen blir redusert som følge av nye digitale løsninger
- Namsmannen ivaretar de samme oppgavene som i dag
- De ansattes fagforeninger støtter en omorganisering av den sivile rettspleien fra 12 namsdistrikt til ett namsdistrikt i Sør-Øst politidistrikt
- Polititjenesten blir ikke påvirket

Høringsuttalelse

Det er Politidirektoratet som har myndighet til å beslutte en slik endring av namsmannsdistrikter. Før politidistriktet sender sin anmodning om en strukturendring til direktoratet, ber vi om kommunens eventuelle merknader til vårt forslag.

Disse sendes post.sorost@politiet.no merket med vårt saksnummer: 21/30287 innen 4. mai 2021.

Ta gjerne kontakt med leder for Felles enhet for Sivil Rettspleie (FSR) i Sør-Øst politidistrikt, Aase Haukaas Gjerde hvis det er spørsmål knyttet forslaget.

Med hilsen

Ole Bredrup Sæverud
Politimester

Aase Haukaas Gjerde
Leder for Felles enhet for Sivil Rettspleie

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.